

מדינת ישראל
הכנסת

פ.ט.

פרוטוקול מס' 33/ג'

טישיבת ועדת סירותים ציבוריים, שהתקיימה ביום
ב', כ"ו בתמוז תשי"ד - 27.7.54, בטעה 8.30

חברי הוועדה

נוכחים:

- א. גלסטן - היו"ר
- ז. טברסקי
- ט. כפרית
- ב. כצנלסון
- י. ניצני
- ד. נצר

פוזסנים:

- סר ברטלע - המנהל הכללי של מסרד הסעד
- גב' צ. בלוך - המנהלת המחלקה לטיפול בילד ובנוער
- גב' הוטנר - מנהלת מחלקת החינוך המיוחד לילדים
- גב' ליבוביץ - סגן המחלקה לטיפול בילד ובנוער
- סר יפת - סגן המנהל הכללי של מסרד הסעד
- גב' שכטר - מנהלת המחלקה בטיפול במספחה.

על סדר-היום: המסך שפיעת התשובות על הטיפול במספחה.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר א. גלסטן:

בישיבה הקודמת שמענו סקירה בעיה הילד והנוער, וכן הוצגו שאלות ובשפע חלק מהתשובות.

רשות הדיבור לגב' שכטר, על המצב במספחה.

גב' שכטר:

אני הבאתי כמה מספרים, וחוסבני שהם יעזרו במקצת.

המחלקה היא פחרטית לטיפול בלשכות בארץ, זאת מוסדת, בארגון הלשכות, בפיקוח עליהן, בארגון העבודה הכללית, במלים פהרות - בטיפול במספחה לכל צרכיה.

מספר הלשכות הוא 251. 123 לשכות לתושבים, 116 לשכות במעברות וישובי עולים ו-12 למעוטנים. 8 לשכות נמצאות בקרב אוכלוסייה מעורבת, והיתר - 4 - בקרב אוכלוסייה ערבית.

הלשכה בגליל כוללת כמעט 55 כפרים

ערביים.

עם קום המדינה היו לנו בסך הכל 55 לשכות, ומילו היום יש לנו 251, עם צירופם ללשויות המקומיות.

בנוגע לרשויות המקומיות, מטרד הטעד - כלומר, המחלקה המדריכה את המקומות לעצמאות היא המחלקה לטיפול במספחה, והיא מדריכה עד כמה שזה ניתן. המחלקה מטילה את האחריות מבחינה כספית, מבחינה ארגונית, על הרשות המקומית; היא מסתמכת בתקציב, אמנם באופן הדרגתי, ודואגת לטיפול.

ביחס לעולים הנמצאים במקומות, כמו: מעברות, מחנות מעבר, - מטרד הטעד הוא האחראי לכל התקציב, כן הוא מסתמך במנגנון, בהדרכת ביצוע של הפעולות וכו'.

ביחס ללשכות לערביים, אינני יודעת אם זה כל כך מעניין אתכם; אולם אם זה כן יעניין אתכם, - אדוויב את הדיבור על נושא זה לאחר מכן.

מספר העובדים הסוציאליים בלשכות

הטעד הוא 680, מהם 25 ערביים.

אנו מטפלים בסך הכל תושבים ועולים - 249,000 נפשות. החלוקה היא כדלקמן: תושבי הערים, טוענות מקומיות וכו' - 175,000; תושבי מעברות מקבלי עזרה כלכלית קבועה ואחרים - 50,500; מעוטנים - 23,500 נפשות. ואני רוצה להגיד כאן במיזו טיפה המספרים הללו הנם מדויקים ומילו הם בבחינת אומדנה. אנו מדרנו במקומות רשיות של הנתמכים, לפי סוגיהם, כמו: נכים, זקנים, אלמנות וכו'. וביחס למספר הערביים, אף הוא מדויק, ורצוי להגיד שהמספר אנו גדול בהרבה. כאשר אנו א הפטיק, את תסליכנו, אז עטינו הקירה מדויקת, והתברר שבני שלישים לא היו קיימים, וזה איפשר לנו להגדיל את מספר הנתמכים עד כדי 6500.

מספר התושבים: לא הגענו למספר הזה

לפי הסטטיסטיקה מעובדה ע"י המחלקה שלנו, מהמספר התושבים היה בשנת 1952 229,000. עתה, יש לנו מספרים מדויקים, כתוצאה מהמפקד שעטינו בקרב העולים. העברנו 50,000 נפשות לטיפול במסגרת סוניציפליית, ו-10% מהנפשות האלה בשארם אצלנו בטיפול.

ברצוני לעמוד על הבעיה זו שהתושבים

עברו, כביכול, למסגרת סוניציפליית, ושהם טרם נקלטו בחיים סוניציפליים.

3 מקומות - לפי קביעה מיוחדת לגבי ירושלים, תל-אביב וחיפה.
14 מקומות - ב-30% מטחף טרד הסעד בהוצאות הפעולה; 24 מקומות -
ב-40%; 4 מקומות - ב-60%; 12 מקומות - ב-70 אחוז; 5 מקומות -
ב-80%; 2 מקומות - ב-100%; מלה הם ישובי עולים שקבלו כעת סעד
מוניציפלי. הוצאות המגבון והאדמיניסטרציה חלות במלואן על הרשויות
המקומיות.

אנו חושבים להעביר עוד הטבה, עוד כ-8
מקומות למטרת מוניציפלית שאינם הם בלי רשות מקומית. ע"י זה אנו
מעבירים את האחריות המלאה על הגוף המוניציפלי החדש.

בנוגע לתקציב: אנו השתדלנו להגיע
למינימום של קיום של המספחה. אנו חושבים שבנוגע לעולים הנוסעים
במחנות מעבר, נוכל הטבה לבטט את ההקצבה לסיוע בצרכים ההכרחיים, כפי
מחיה, שכר דירה, הלבשה, ביטוח, קופ"ח, מים וצרכים אחרים, שאנו
מדריכים את העולים למלאות ככל מזרחי הארץ.

קנה המידה לקביעת המינימום לקיום מבוטט
על סל המזון של 15 לירות; זה מבוטט על סל המזונות משנת 1953; נכה
מקבל 80%; זקן - 70%; אלמנה - 60%; אחרים ובני משפחה אחרים במגזר
המספחה מקבלים 50%.

מטה מקבלת 66% וילד - 50%.

שכר דירה לפי ההוצאה הממשית עם ההנחה
למספחות זקוקות; הלבשה והנעלה - לירה אחת לנפש לחודש; עזרה
רפואית לפי הצורך (כולל בטוח מקומי); הוצאות טובות - 750 פרוטות
לנפש לחודש. הסכום שאליו אנו מגיעים במינימום, רחוק מלהיות מינימום
של קיום. אולם, למרות הכל, הצורך רובה שהיא תלוי באיש המטפל בו
או הוועדה שמטפלת בו. ואנו התאמנו את התקציב שעומד לרשותנו בהתאם
לכך. ההנהלה אישרה את קנה המידה הזה, כלומר את גובה המינימום.

טרד הסעד מכסה במלואו את הוצאות
הלכות בפעילות לעזרה לנצרכים. הוצאות המגבון והאדמיניסטרציה
בפעילות שליד הרשויות המקומיות מבוטט בחלקן על ידי הרשויות
המקומיות וטרד הסעד מטחף בהן בהתאם להקצבות הנקבעות באופן
אינדיבידואלי בכל מקום ומקום.

התקציב הדרוש כדי לאפשר סתן התמיכות למטה
הצרכים ההכרחיים לפי המיטה ה"ל בפעילות ובמחנות מעבר לעולים הוא -
2,375,750 ל"י. והתקציב שאפשר לעזרה למספחה סתוך התקציבים
לפעילות ליד הרשויות המקומיות ובמקומות ללא רשות מוניציפלית הוא -
2,061,000 ל"י. חסרים לנו אפוא - 313,870 ל"י.

אם אנו לא ניתן את המינימום המלאה עליה
דברתי קודם לכן, הרי שנצטרך להוריד 15% מן התמיכה שאנו נותנים
למספחה, בו בזמן שהלחם ומצרכים הכרחיים נמכרים יתייקרו.

אני פונה בזה אליכם, ומבקשת אתכם לנסות
ככל האפשר כדי שנקבל את המכסה המלאה, ונקבל תוספת נוספת ללחם ומצרכים
אחרים שהתייקרו.

אני חושבת, שלחם הוא קודם לכל. אני מדברת
פשוט מעד, על לחם. ואני מבקשת מעד לקחת את בקשתנו זו בחשבון בכדי
שנוכל למלאות את המינימום שבמינימום הדרוש לנצרכים. בהוצאות לנו עומד
600,000 לירות למטרה זו.

האנשים שהם מעל לגיל 50 שנה, ושאינם
רשומים בלשכת העבודה, שהורים אומד נפץ בלשכה. אייני יודעת כיצד
יסצנו פתרון לבעיה זו.

רשויות מקומיות: התקציב שלנו לרשויות המקומיות עובד על אותם הצרכים שהיו בטנה שעברה והוספנו 15% התייקרות פלוס תיקונים אינדיבידואליים לפי הצרכים במקומות. הסכום הדרוש לנו בכדי לתת הוא, איפוא - 915,610 ל"י. הסכום העומד לרשותנו הוא 803,000 ל"י. סכום זה שאושר אינו מרשה העלאתו, ויש צורך בהגדלת התקציב בסעיף זה ב-112,610 ל"י, כדי לאפשר קביעת ההקצבות לרשויות המקומיות בהתחשבות מסוימת עם ההתייקרות. אנחנו ממנים נקבל משהו מהתוספת, אולם תוספת זו לא תסנה את המצב. אם אנו ניתן את ההקצבה לרשויות המקומיות, הרי אנו לפעטה נותנים פחות מטבתנו בטנה שעברה.

בגלל ההתייקרות ומקומות חדשים, אנו מכילים את הרשויות המקומיות. בנסיגת הנטל הכבד הזה ששום רשות מקומית לא תעמוד בנסיגתה זו.

כיצד אנו מחלקים את התקציב לרשויות המקומיות? - אנו תבענו קנה מידה לפי סוגי המקומות, אולם זה השתנה בפרוצדור הזמן. אנו קבענו שיט לסטור על היקף העבודה, ויחד עם זאת להרחיב, באופן הדרגתי, את הפעולות.

בזמנו, חלקנו את הרשויות המקומיות לשלוש סוגים: (1) רשויות מאורגנות, ושהם מבוטחות פחות או יותר; (2) רשויות מטפד המוכלוסיה שלהן גדלה פי ארבעה או פי חמשה על הגרעין הישן, ואשר דוקא החלק הגדול של העולים לא הכניס מסיים; (3) רשויות חדשות שהוקמו לאחר קום המדינה, כטו: עכו, לוד, רמלה ועוד. את חלוקת אחוז השתתפותנו אמרתי בתחילת דברי. הקצבות אלו ניתנות לעזרה ישירה למשפחות, החזקת ילדים או טבוגרים במוסדות טבוגרים.

בטמלתי, טהי המדיניות של מטרד הסעד בנוגע לתקציב לילד ולנוער. ברצוני לומר, כי כאן עומדת באמת בעיה רצינית. היו לנו דיונים רציניים ויטודיים בין שתי המחלקות. והיו שתי גיות בין שתי המחלקות, ומחלקתנו יצאה מן ההנחה, שעליה מבוטסת עבודתנו, על שמירת הטיפול במשפחה ובקביעת התקציב. לקחת את המשפחה כדבר שלם ולרמות את הצרכים של בני המשפחה, ולפי זה לקבוע את ההקצבה למשפחה. המחלקה שלי, הטיפול במשפחה, לא ראתה מטרדות, ואף לא נראה לה כרצוי להפריש מראש סכום מסויים לרשויות המקומיות, לילד ולנוער, וע"י זה לטבוע את הטיפול בכל משפחה ומשפחה.

וכאן עומדת עוד טאלה, והיא העצמאות של הרשויות המקומיות, אשר לא נוכל להעביר את האחריות הפלאה עליהן. טובן טאליו שעלינו להדריך ולקבוע את הצרכים והטיפול הסתמיים לכל משפחה ומשפחה. אנו אומרים, כי ברגע שיהיה קיים חוק אשר הוא יקבע את המינימום לקיום, ויקבע את הצרכים וכו', הרי טאלה זו תמצא את פתרונה. אולם, נדמה לי, כי כל עוד שהחוק לא קיים ואין לנו מספיק מספיים, הרי דבר זה עלול לפגוע באופן רציני טמד בטיפול במשפחה.

בקונספציה של העבודה הסוציאלית בכלל טאני רואה אותה הרבה יותר נכון כעת טאשר היה בזמנו, היתה חלוקה כזו: הצרכים במשפחה, כטו: סיוע ועזרה למשפחה - יתן היטוב; יתר שירותי העזר - לפי המיניציאטיבה החופטית.

אני מדברת מבחינה אדמיניטטרטיבית על חלוקת התקציב למטרות האלה. בין שני הצרכים הללו. אני חושבת, כי בטביל הילד והנוער, נותנים כספיים מטרד הסעד, מטרד העבודה, עליות הנוער, ואילו בטביל הטיפול במשפחה, לא נותן יותר מטרד הסעד אף אחד. זוהי דעתי, ודעתי זו היא טאדם הטפול במשפחה, אשר בהתאם לעליה שהיתה, ולאחר חטט טנים של נסיון בעבודה, לא הצלחנו עדיין להכניס חלק גדול של עולים לחיים סדירים.

אני רוצה להגיד את דברי אלה, על מנת להבטיח טיפול יעיל ביותר הסטחים. אני חושבת שהמטלה בקביעת הסדירות שלה, טוכחה היתה להבטיח את המינימום בהגשת העזרה שלה לנצרכים.

יש להחלקת זר כטה תפקידים, ואחד מהם הוא - פיזור טחנה פרדס-חנה. התחלנו בשתוף פעולה עם מחלקת הקליטה של הסוכנות היהודית בחודש סוף 1954, לפזר בהדרגה את תושבי טחנות העולים בפרדס חנה, המאכלסים 1250 משפחות, ולהעבירם לטכונים בכל חלקי הארץ. כדי להקל על קליטתם במקומות מגורים החדשים, מקבלים עוזבי הטחנות בזמן ההעברה ציוד (מטה, מליכה וסדין), תמיכה חד-פעמית לסדור ראשון לפי מספר הנפשות עד למכסימום של 100 לירות והלבשה. במקומותיהם החדשים נשלחת להם תמיכה חדשית לפי מכה סיוחדת המבוטטת על אחוז מסויים מסל המזון למחיה והכוללת סכר דירה, הלבשה והנעלה, בטוח קופ"ח וטובות. בכים, זקנים וילדים מקבלים תוספת מחיה.

חוץ מזה אנו מבישים עזרה לנפגעי סתננים: לאור הצורך להגיש עזרה לאנשים ולמשפחות שנפגעו על ידי סתננים ולתאם את הטפול במקרים אלה שנעשה על ידי גופים טובים, הוקמה בספטמבר 1953 ועדה בינומטרית טבה סיוצאים טטרד ראש המטלה, טטרד הסעד, מחלקת ההתייבות והטרותים המציאליים של הסוכנות היהודית. הועדה מטפלת בנפגעי הסתננות הזקוקים - עקב הפגעים - לטפול טוציאלני ולטיקום. היא מבצעת את הטיפול באמצעות לשכות הסעד במקומות מגוריהם של הנפגעים. רכוז פעולות הועדה הוא בידי המחלקה לארגון ולפקוח בלשכות בטטרד הסעד.

מספר המקרים בטיפול הועדה בתקופה אוקטובר 1953 עד יוני 1954: היו 63 פניות. מספר המשפחות והבודדים המקבלים תמיכה חדשית קבועה - 28; מספר הילדים שסודרו בטוסדות מגורים - 13; מספר המשפחות שקבלו עזרה חד פעמית לטקום - 3; מספר המשפחות הנמצאות בטפול לטקום - 5; מספר המקרים שהועברו אחרי טיפול למטרד הבטחון - 7; מספר המקרים שטיפולן הסתיים אחרי שקבלו פצויים במקומות עבודתם - 2; מספר הפניות שנדחו בגלל אי התאמתן למטרת הועדה - 7.

מטת התקציב הטוטפת אטר למטרד הסעד תקציב בסך 20 אלף לירות לעזרה לנפגעי סתננים.

נוסף לזה מטפלת המחלקה בטוח זקנים. טטרד הסעד בא לידי הסדר עם הטטרד לבטוח לאומי בדבר בטוח זקנים הנמסכים על ידי לשכות הסעד. לפי הסדר זה ישלמו לשכות הסעד את דמי הבטוח המינימליים (8700 ל"י לשנה) לזקנים בני 62 עד 67 ולזקנות בנות 57 עד 67. וכעבור 3 שנים יהיו המבוטחים זכאים לקבל קצבת זקנה. סדור זה מבטיח את קיומם של הזקנים בעתיד ותביא כעבור 3 שנים הקטה לעוטם התקציבי בלשכות הסעד.

הבטוח יקיף לפי אומדנה כ-4500 נפשות ויצריך הוצאה שנתית של 40,000 לירות בערך.

ביחס לעווררים: טטח זה של עבודה בעצם איננו טייך למחלקתי. אני השתתפתי בכל הבעיה הזו, ואני עומדת לסכם פרטה זו ובישים הקרובים אמסור את הדו"ח לידיעתכם.

מספר העווררים בפרדס חנה הוא בסך הכל 111. אני מדברת על עווררים נמסכים טטרם סודרו. ראש מטפחה במרדס-חנה הם 32, וביתר המקומות - 33.

מספר העווררים בתוך המשפחות - 17 בפרדס-חנה, ו-25 - ביתר המקומות. זאת אומרת, המספר הגדול ביותר הם ראשי משפחות ומספרם מגיע ל-55. בודדים - 14, ובתוך משפחות - 42.

ברור הוא שבדקתי את העניין יותר. אפשר לחלק את העוורים לשתי קבוצות: (1) יוצאי עיראק, אנשים שקבלו חינוך וגם למודי סקצוע, ויחד עם זאת הם ספורגניס. (2) יתר העוורים הם בדרך כלל, יוצאי טריפולי. אלה הם אנשים שאף פעם לא למדו שום סקצוע, והם בגיל די מבוזר וקשה ללמדם סקצוע. אין למעשה כל קשר בין שתי הקבוצות הללו שהיו כאן בהטבה, אף שדיברו בסמם מבלי שהם ידעו על כך.

יש מספר ריכוזים של עוורים: פרדס-חנה, פתח-תקוה ועוד.

הגענו לידי מסקנה, שבא בחשבון ללמד אותם סקצוע. וכרגע יושב סר גרנשטיין בפרדס-חנה ועושה את הטסטים.

לדעתי, שמלה זו היא לא רק שמלה של מסדר הסעד, ואינני אושב שמסדר הסעד יכול לפתור את הבעיה כולה. ישנם 111 עוורים במרץ שטרם טעמו סדור, ואני מתארת ששליש מהם הם בתמיכה, - יש לתת להם את העזרה המינימלית. אני אושב שמסדר העבודה, סרכז הקומונרציה וועדת הכלכלה צריכים לפצוא איזה שהוא פתרון ל-70-80 עוורים במרץ. אני חוזרת ואומרת, כי לא רק מסדר הסעד יוכל לפתור את הבעיה הזו. מסדר הסעד יכול רק להבין את החומר, ללמד את האנשים, אולם אינני חושבת, שבחינה בפסית של העוור, להכניס אותו לטפעל סוגן. בפרדס-חנה קבלו כבר את התמיכה הסוגדלת. אני מבטיחה כי לאחר קבלת הטסטים אמסור את הדברים כהווייתם, לידיעתכם.

ברצוני למסור על החלק הפתוח של עבודתי. עבודתי בטוח הפתוח היא סמו לקויה. חסרים לנו ספקות סוציאליות; כן קיים סמסור בעובדים סוציאליים בשדה. חסרים לנו כ-40 עובדים. יש עזיבה ניכרת סן העבודה בשדה.

בירושלים: החשבון סם הוא סונה. הקימונו ועדה מיוחדת ססתפנו בה את גב' גרונוביץ, הספקחת הרמסית היא גב' בירנבוים. וביחד עם האחראים האלה בדקנו את העבודה. עיבדנו הצעות של ריגורגניציה בטוח האדסיביסטרטיבי, בטוח העבודה הטעסית. הסועצה הקציבה 360,000 לירות. אנו עתה, מעבדים את החומר. ההקצה הסוגדלת סאפסרת לנו גם להדריך את הסקום, לספר את העבודה, לתת עזרה לפי קנה מידה סטוים, וכאן אנחנו במיוחד מעונינים - קנה מידה לפחות לזקני ירוסלים ונכני ירוסלים. אנחנו מעונינים שניתן תמיכה מינימלית, וכן יהיו מספר עובדים סתאים וגם שיפור עקרוני.

ד. גר:

לאחר סמייעת הסקירה על הסצב גטיפול בטספחה, ולאחר נקיבת מספרים, אני רוצה להעיר שהאוסדבה עליה דברה הגב' סכטר, שייכת לשנת 1952, ואילו אנו חיים בטוף שנת 1954.

אם אנו מדברים על הסצב הס צימלי של היסוב, אזי המספר סצויין פה - 249 אלה נפשות - הוא מספר די ניכר.

ישנה הסברה, שהמספרים בטעברות ובסחנות עולים הנם סדוייקים. ברצוני לדעת, סה הם המניעים, וסה דרוש לנו כדי לקבל תמונה פחות או יותר, סצימולית? התאריך של שנת 1952, הוא קצת מטעה ומעורר שאלות.

חשוב לנו לדעת, מה זה נקרא "נתמך" במשפחה, ומה זה מספר רשום בתיק.

ב) לפי המסמכים שניתנו: האם נכון הבינותי, ואם לא - אבקש להעמידני על טעותי - ראש משפחה זקן יקבל 10,5 לירות, אשה - 7 לירות וילד - 5,25 לירות. זוהי ההצעה שלכם. כדי לבצע זאת, חסרים לכם 300,000 לירות. (מר ברטלע: זה לגבי המעברות ולא לגבי התושבים).

אני שואלת, במסגרת הסקירה; אני מדבר על משפחות שהן בסיוע מסודר הסעד. על הטיפול היסודי, באמצעות מסודר הסעד, הרי משפחה צריכה לקבל 23 לירות - וכך אתם דורשים - למחיה, חוץ מביטוח, שכר דירה, עזרה רפואית; בסך הכל זה 26-27 לירות למשפחה בת אב, אם וילד.

ג) ברצוני לדעת, מה המצב של סדור הילד בסוסד? האם התקציב למטרה זו הוא תקציב מיוחד?

אם ילד סודר במעון, אז הוא עולה עוד 12 לירות. אני שואלת: כיצד דבר זה נהוג, מבין ניתן התקציב הזה?

אני רוצה לעשות את החסכון הפשוט: אם ילד נלקח ממשפחה, וסודר במעון יומי, הרי הוא עולה 40 לירות, וזה נוסף למה שמקבלת המשפחה. הרי משפחה כזו עולה כ-60-70 לירות, ולמרות הכל היא חיה באופן רע מאד.

ד) אנחנו עוד לא דנים בתקציב הפיתוח, אולם ההסברה היתה על זה שמסודר הסעד יקבל באופן יסודי את ההקצבות לכך. הסובסידיות ללחם כבר בוטלו, והכסף הזה הלך לתקציב הפיתוח. פועלי הדחק יקבלו את ההקצבה, אף מסודר הסעד יקבל באופן יחסי לזה. רצייתי לדעת מה נעשה בסטח זה?

ה) לא קבלנו הסברה על אופן הטיפול במשפחה. מהו הטיפול הקהילתי והטיפול במשפחה? ומכאן גם הקשר בין הטיפול בילד ובנוער לבין הטיפול במשפחה. התרכזתי בעיקר על העבודה

ו) התרכזתי בעיקר על העבודה היסודית בלי הרטורים המקומיות. רצייתי לדעת, במה מתבטא הפיקוח שלהמסודר המרכזי על הרטורים המקומיות.

ז. כפרית: אני מוכרחה לומר, כי למרות זה שלא שמענו על דרך עבודתו של הסעד, הרי רצייתי לשאול בכל זאת כמה דברים בקשר לטיפול במשפחה במעברות שלא חלה התקדמות בתקציב של אשתקד. באשר לחקירה המתמדת מהמעברות לסיכונים עולים יש איזו רובריקה. הייתי רוצה לסמוע, האם זה בכלל במספר של 175 אלף ילדים?

אנחנו גם יודעים שיש נדידה, לא גדולה, להתייטבות. ובכל זאת יש צורך גם בסעד מסויים סם. מה עושה מסודר הסעד, איך הוא ממסין את עבודתו, כשהמשפחה מתייטבת סם?

שמענו שהתקציב הוא אחיד, ופה גם שמעתי שהעמדה הברורה היא, שטוב שיהיה כולל וטוב שיינתן חופס למדיניות המוניציפלית. אני רוצה לדעת, מה הראה הנסיון בטנה זו במבנה החדש על מיזוג המחלקות האלה; על שיטה זו של תקציב אחיד וכו'.

רצייתי לדעת, מה אומר הנסיון של הטנה, ואם זה פגע במידור הילדים וכו'. איך הטנגנון בתוך מסודר הסעד פעל, כיצד החלוקה הזאת פעלה.

סטענו סיט עזיבה גדולה בין העובדים הסוציאליים, וכי יטנו עכסיו מחסור. מצד שני, אנחנו יודעים שטוב העבודה לא כל כך מזהירה. אני רוצה לקבל הסבר, מהי סיבת העזיבה של העובדות הסוציאליות, והאם יש לזה סיבות כלליות אחרות. (גב' ר. שכטר: 40 עובדים חסרים לנו, והרבה יותר מספור זה עזבו).

זאת ועוד: אני גם כן מדגישה טוב את השאלה של חברת הכנסת נצר: נזדמן לי לראות פה במרכז "הדסה", האם זוהי הדוגמה של הטיפול הקהילתי? לדעתי, זוהי הדרך. ברצוני לדעת, מה הם הצעדים הטכניים, מה היא ההתקדמות של עבודת הסעד בסטח זה?

ב. כצולסונו: כאן, בעקבות השאלה שלי ביחס לביטוח הלאומי: אם נכון הבינותי את הגב' שכטר, אזי אשה יכולה להיות מבוטחת מגיל 57 עד 62, וגבר - מ-62 עד 67. לתקופת הכשרה של 3 שנים. אני לוקחת כאן את המכתב שנשלח אלי מתול טהמוסד לביטוח לאומי, האוטר:

"החוק יכנס לתקפו ב-1.4.54. זקנים שהיו תושבי הארץ ביום 18.11.53, יום קבלתו של החוק בכנסת, יוגילו 67-62 שנה וזקנות שגילן 67-54 שנה, תוענק להם הכוח החוק; הזכות לקבל קצבת זקנה כעבור זמן הכשרה של 3 שנים בלבד..."

ואילו בחוק הביטוח הלאומי, תסי"ד-1953, תקנות בדבר ביטוח סברטות לעת זקנה ולסקרה מות, כתוב:

בתוקף סמכותי לפי הסעיפים 3(ב), 3(ג), 3(ד), 63 ו-115 לחוק הביטוח הלאומי, תסי"ד-1953, אני מתקינה תקנות אלה:

1. הטוטר רטאי לבטח אשה נטוואה שאינה עובדת אלא בטסק ביתה (להלן - עקרת בית) וטרם הגיעה לגיל 55, אם נתבקט על ידיה בכתב לעטות כן תוך 6 חדשים מתאריך תחילת תקפו של החוק, או מתאריך היותה לעקרת בית.

2. הטוטר רטאי לבטח אשה שאינה עובדת ואינה עובדת עצמאית וטרם הגיעה לגיל 55 ולפי הסעיפים 2, 5 או 6 לתוספת הסניה לחוק או לפי הסעיפים 2, 3, 5, 6 או 7 לתוספת הסנית לחוק מגיעה לה קצבה, אם נתבקט על ידיה בכתב לעטות כן תוך 6 חדשים מתאריך בו הגיעה לה לראשונה קצבה מכח אחד הסעיפים האמורים."

אם כן, הדברים אינם שסתוויים לאלה שנאמרו ע"י גב' שכטר. נטים נטוואות יכולות להתקבל לבטוח עד גיל 55.

ברצוני לדעת, מה הדין לגבי נטים נטוואות? אם הן יכולות להיות מבוטחות עד גיל 55 או שחל עליהן אותו הדין כמו שחל לגבי הזקנות, כפי שכתוב במכתב האמור - עד גיל 57.

הכוונה שבדברי היא על עקרת הבית מטטרד הסעד.

(ב) אנו סטענו את הגיטה הטקיפה והטאיפה לרכז את הטיפול בילד בתוך חיק הטטפחה. רציתי לסאול: מהי מדיניות והצעות טטרד הסעד בכדי להכסיר את הטיפול בטטפחה, וטהילד ייטאר בטטפחה?

(ג) מדברים עכסיו בקטר עם ביטול הסובסידיה ללחם. אנו יודעים שביטול סובסידיה זו פוגעת בעיקר במטפחות הדלות שהלחם הוא המזון העיקרי אצלן. אנחנו טומעים טלעובדים עבודות דחק תהיה תוספת יוקר. אם בטטפחה יהיה ראט טטפחה עובד יחיד, והוא יקבל לפי האינדקס כך וכך בקורות, הרי זה לא יכסה את הדרוש למטפחה אטר יש לה טסטר ילדים.

אני חושבת כי מבחינה מדינית, למדינה
עולה יותר כאשר מוציאים את הילד מהטפחה ומכניסים אותו לטוסד.
אנו יוצרים על ידי כך קרע מסויים, אנחנו מרחיקים את הילד מן
הטפחה. ואילו ההורים, ברגע שיגיעו לזיקנה, הם שוב יפלו לעול על
המדינה, מסום שהקשר ביניהם לבין הילדים יהיה רופף.

רציתי לדעת אם משרד הסעד מביא הצעות
למדינה או בתור הצעת חוק, הטלצה וכו'. - איך לשפר את תנאי הטפחה.

ועוד: מה הם המקרים, לפי הספירה
הסטטיסטית, של הילדים הנמצאים במוסדות? מהו האחוז של אלה
שהמצב הכלכלי גרם לכך? ומהו אחוז אלה שמצב בריאות הטפחות
הביא לכך, ובעקבות כך רציתי לדעת, אם המשרד מטפל בדבר ייסוב
סכסוכים בטפחות. אנחנו יודעים, שבעקב העליה והקטיים בהם בתקלים
העולים, התהוו סכסוכים בקרב הטפחות.

היו"ר ז' טברסקי:
אני חושבת שאנו ננהג כך, כל החברים
יאמרו את דבריהם, ולאחר מכן נשטע את
גב' שכטר. גב' שכטר אמרה שיש לה מספרים מדוייקים ולגבי אחרים
נעטתה אוטונה.

מה נחשבת טפחה בטיפול?

פה העלו כמה חברים את תביעה, שנוסף
לתקציב החסר בלאו הכי, בפיות ההתייקרות. טוב יעשה משרד הסעד
אם יוציא את זה מהדיון הכללי ויעמיד אותה כנקודה חדשה. בדתה
לי, שאם משרד הסעד יביא את זה בצורה נאותה, הרי יהיה הוא רשמי
לתבוע התייקרות נפרדת.

גב' שכטר אולי עשתה טוב, ואם לאו -
מעשה זאת בסוף - בהביאה מספרים כוללים.

אתם אמרתם שהערים הגדולות מקבלות מה
שקבלו בשנה שעברה פלוס 10%, חוץ טירוסלים.

המטלה עושה כל מאמץ לפזר את האוכלוסיה
היושבת בטעברות. יש מספרים בורעת העבודה, ונאמר כי עד נובמבר -
דצמבר לא יהיה אף בדין או פחון אחד. ואנו מקדמים פעולה זו בברכה.

ועוד: הגב' בצר שאלה שאלה: מה שנוגע
למעברות, הרי למחלקה לטיפול בילד ובנוער יש תקציב נפרד לענייני
המעברות, אך הוא אינו מספיק, וזוהי שאלה השנויה במחלוקת. ברצוני
לדעת, כיצד זה מתנהל בערים? מה חלקו של ילד בתוך התקציב?
כבר שנים הולכים באותה המחשבה, ולפיה הולך משרד הסעד.

אם ניקח לנו לדוגמה, את תקציב העיריות,
הרי לא נאמר מה חלקם של הטידור לילדים. אולם בתוך זה יש קצת
אוסדנה מה בותנת העיר בשביל סדור הילדים. אילו התקציב היה מספיק,
אזי אינני חושבת כלל שהעובדות הסוציאליות יראו את הילדים כאחד
הצרכים. אולם, מכיון שאנו יודעים היטב שהתקציב אינו מספיק, ואף
אינו מספק את מיניטום הטיפול, הרי יוצא שהילדים מקופחים פעמיים.
כשאתה עומד מול הנצרך.

בכון הוא שהתקציב אינו מספיק. אנו יודעים
טוב חלק חלק קטן אנו מסקטים. ופה צריך להיות תקציב, אשר אם יש
צורך לסדר ילד דפקטיבי, הפרעת תינוק או הצלת תינוק, יוצא שהדבר
הוא סוגן. אני מבינה שזאת בעיה רצינית מאד ואינני רוצה להגיד
שזוהי שאלה אשר מעובה דיון רציני מאד ובפורום של אנשי מקצוע.

בטמלה זו צריך לדון בכל כובד הראש כי בזה אני רואה את סדיניות הסעד שלנו.

(ב) ברצוני לדעת, מהי סיבת העזיבה של העובדות הסוציאליות.

(ג) ביחס לתוספת של ההתיקרות, הרי אני מבינה שבחוף 700 אלף לירות לטיפול במספחה. זה לא כולל לטיפול בילדים ובנוער, וגם לא שיקום העוררים. אם איזו שהיא תכנית, הרי שבצטרך לקחת בחשבון את התקציב שיעמוד לרשות המחלקות מהעודף של הטנה שעברה, כדי לדעת כיצד הוא יחולק בין המחלקות.

מר בר סלע:

הייתי מבקש שלא להיכנס לגטריי בעיה הזו אשר עליה אמרו כי ישנם חלוקי דעות לגבי ביצוע הפעולות בין המחלקות. אינני חושב כי זהו הפורום המתאים לכך. צריכה ליפול איזו שהיא הכרעה בטמלה זו.

גב' ג. בלור:

אינני רוצה להיכנס לויכוח ביחס למדיניות. הסדיניות שלנו איננה מבטיחה עבודה סדירה. מדיניות סוציאלית שאיננה בנזיה על חוק הטביחה את הסיניסטים של קיום, איננה יכולה להיות סדיניות. אם למספחה אין הסיניסטים לקיום, הרי שתגלעים לעתים חלוקי-דעות.

אני עובדת בטמח עבודתי זו מאז קהילת ירושלים. ובזמנו, האסימו אותי שאני סוציאלית יותר מדי כסף על הטיפול בנוער, ובפסק-הדין באמת ציינו ואמרו, שטנהלת המחלקה הסוציאלית מעדיפה את הטיפול בנוער על סעיפים אחרים. (ט. אדם) תמשיכי (כד).

ברצוני לעמוד על הבעיה הקיימת בארץ זו: הילד בארצנו היה תמיד בבחינת מקופח. העלייה ההמונית שהתחילה סיד קום הסדינה, הביאה אנשים שהתרגלו לסטנדרד החיים פחות או יותר תרבותי. ובטמפנים שלנו לסדנו שגם במספחות הסטודרות ביותר, הילד איננו מסיים את הלימודים בבית-הספר העממי, והמספחה היתה סוציאלית יותר על מנת שיעבוד. אל נרטה את עצמנו שחוק חינוך חובה בתקופת הביצוע הוא עובדה קיימת.

אני רוצה לציין, כי הנשים התחילו לפעול לפני הקמת העבודה הסוציאלית בתוך הברזנים; הנשים היו הראשונות שהתחילו בעבודה היטירה למען הילד. פעולת הנשים היתה להקים תחנות של טיפת-חלב על מנת להדריך את האם בטיפול הילדים. בתחנות רבות בארץ חולקו בקבוקי חלב או מבקות חלב, ואף נתנו סתנות. ארגוני הנשים הקימו טעונות יום. גם גני ילדים הקימו הנשים. תמיד הן היו הסתדלניות. טעונות יום, גני ילדים וטפלות סטרו תמיד על שלמות המספחה.

אני חייבת להגיד עוד דבר אחד: יש לי אהדה רבה לילד, אבל יש לי גם אהדה רבה לאדם. אני שונאת דלות ועוני, ובחרתי בעבודה סוציאלית על מנת לחזק את האנשים הדלים.

כיצד אנו בכלל מטפלים בילדים? - בתחילת קיום המדינה, הצעתי לגב' שטרן ולעוד מנהלי מחלקות, שהפיקום יהיה מטותף. הדבר הזה לא נתקבל. (ט. אדם: טדוע?) אינני יודעת בדרך כלל, הצעות אינן מתקבלות.

אני, המטפלת בילד ובנוער, רואה את הילד אך ורק בחיק המספחה. אין צורך להוציא את הילד מהמספחה.

ט.פ.

מי הולך לטעבורות? אנחנו שלחנו אנשים
דייטבנו אותם בטקנסות טרוחקים. באנגליה, כאשר רצו ליישב אנשים
בטקנסות ג'דחים, הלכו אתם אנשים מינסליגנטיים מאד, ויחד אתם גרו.
ראילו אצלנו, שלחנו אנשים ויחד אתם הלכו העובדים, הסדריכות, והן
היו היחידות שהיו נשארות אתם ללון 5 ימים בטכוע. אין זה טספיק.
כל אדם מינסליגנטי עובר טטברים, ולנו יש אנשים שבאו מרצה בלי
אידיאלים. הם באו סתם.

אנשים אלה אינם יודעים כיצד לטפל בתינוקות.

בתחילת החורף התחילו ללחוץ בלי סוף, והתלבטו
מה לעשות בסביל התינוקות בארץ; תמותת התינוקות לא ירדה, העובדות
הסוציאליות בוכות יחד עם המטפחות ומטפחות אחרות. כדי לסדר ילד צריך
לעבור פרוצדורה ארוכה מאד. יתכן שיש לסנות את כל האינסטלגנציה הרפואית
של בעיית התינוקות.

לעתים קרובות חטוה העובדת הסוציאלית.
תבינו, שאין ברירה שאנו האחראים בעד התינוקות האלה.

בכון שחטרות לנו עובדות, ולכן העובדות
הסוציאליות פונות יטר, על פי רוב, אל המטפחות לנוער. אנחנו
מסתדלים ללמוד את הבעיה באופן יסודי; אנחנו לומדים בלי סוף
ומתעסקים בכל ענין וענין.

לא ניתנים הכלים למבחן. אני מתמרת לעצמי
שהמטפחים של טידור ילדים יורדים כדי שנה בשנה.

אני מודיעה ומכריזה, כי הפניות של טידור
הילדים המופרעים, הנם טקרים טינוחיים; ויש לסדרם. אין טדינה בעולם
שהיא סוציאלית מתוכה את הילד. יש לתקן את המדיניות הסוציאלית.

ביחס לטקנסות הבראה: טקנסות הבראה עושים
בדרך כלל בטסך כל השנה. ב"אזע" טעל הר הכרמל, אי אפשר בכלל לקבל
טקנס. אני מוטרט שצריך לסמוד על בריאות הילד בטסך כל השנה.
האחריות לטידורם מוטלת עלינו, ועל אחת כמה וכמה הטקרים המתרחשים
במעברות.

גב' ליבוביץ:
בקטר עם העבודה הטובעת: בזמנו, עם קום
המדינה, היה הסכם עם מטרד החינוך בקטר
לעבודה הטובעת. הטנהל הכללי של מטרד החינוך לטעבור, מר בן-יהודה,
אמר: מטרד העבודה הוא הטובה על העבודה הטובעת. על מטרד
הטער היה לעמוד בקטר עם מטרד החינוך. רצינו לחדש הסכם זה, אולם
הרגשנו בצורך שלא להסדיר טאלה זו באופן עקרוני, טטעם פשוט - טאלה
זו שיכת לרטויות החינוך הטקנסיות. ואין מטרד החינוך ררעה צורך
להטיל הוראות מפורטות.

בעבודתנו היום-יומית אנו נתקלנו בקטיים
בטאלה זו. המצב בו אנו נתונים אינו מטייע רצון בהחלט.
ברוב הטקנסות טחלקת החינוך טקבלת ברצון את העזרה של העובדים
שלנו ואת עזרת תלמידי בתי-המטר.

אם המטטלה תקבע פעם אחת לסדר שהעבודה
הטובעת תהיה מנוצעת ע"י מטרד הטער, הרי שנצטרך לתכנן את טטח
עבודתנו באיטף גדול יותר. אם נוכל לקבל את עזרתכם בענין זה,
אנו נטטח טטד ונודה לכם על כך.

העובדת הטובעת מטמטמת בהוצאות. היא
טגלה את הצרכים.

בשטח הטיפול בילד ובנוער יש מחסור ניכר בעובדים. נתגלו צרכים גדולים, בעיקר עם קום הטדינה, ויתכן שהיתה טעות מצדנו בזה שלא דרשנו מספיק הכשרה.

בקשר עם טדורי ילדים בגלל המצב הכלכלי: בשנת 1951/52 ערכנו מפקד של כל הילדים הנמצאים במוסדות הסוציאליים, ניתחנו את הטיבות שגרמן לסידורים. הגענו לידי כך, שיש לקחת את הגורם הכלכלי במשפחות. גורם זה הוא המספיע על הליקוי הטכני, והוא מגיע ל-4,5%. בשנת 1953, מתוך 2580 טדורים שנעשו, נמצאו רק 12 ילדים שהגורם היה טבחן החומרי של המשפחות. ברור הוא שזה אחרז אפטי.

למה בכל זאת צריך לסדר ילדים? - וכאן אני צריכה להיעזר עם ביטוח האלמנות - מפילו אם נקבל את העזרה הכלכלית הדרושה לאלמנה, הרי היא גם כן תתקשה בחינוך ילד זה או אחר. איזה טבח נוצר? - האלמנות לא מקבלות את העזרה הכלכלית הדרושה, אף לא הטיבימלית, אף לא מחצית יום עבודה. אנו טוענים, וזה טבים טאבו טוענים, כי אחר הדברים לחינוך המשפחה הוא לתת את הטיבימום הדרוש למשפחה.

לדעתנו, הביטוח הלאומי לא יפתור את הבעיה, ראשית כל אצל האלמנות שנתאלמנו בשנת 1953. ויש אחרז די גדול של אלמנות שנתאלמנו אחרי שנת 1953, ואחרז זה לא יהיה טובוס. לא יהיה ביטוח סלא. תמיכת המחיה לא תוכל לסלא את החסר, ואנו נצטרך להוסיף. דבר זה קיים בכל התרצות בעולם. אינני חושבת שהנטל הזה צריך להישאר במסגרת משרד הסעד.

ביחס להבאת הילדים: אנו בדעה שצריך לשלוח את הילדים אחרי מחלה ושכיבתם בבית-חולים, להבראה. טפליות אינן מספיקות; ואין הזנה מספקת לכל הטיבורות.

אני טודה לכם.

הינ"ר ז' . טברסטי:

בטבוע הבא, בטעה 8.30 בבקר, נמטיך בזה.

היטיבה נועלה בטעה 11.00.